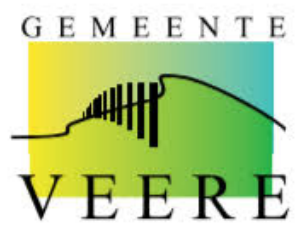

7. Volksgezondheid en milieu

Programma inleiding

We dragen zorg voor een veilige, schone, gezonde en duurzame leefomgeving, die zo is georganiseerd en ingericht dat we ook gezond blijven. Inwoners van Veere groeien gezond op en worden vitaal oud. Primair doen we dat door bronnen die mogelijke gezondheidsrisico's kunnen vormen weg te nemen. Secundair door een gezonde levensstijl te stimuleren, het uitvoeren van wettelijke taken (door de GGD) en in te zetten op een duurzame leefomgeving.

De primaire taak voeren we uit door het inzamelen van afvalstoffen en afvalwater maar ook de lijkbezorging goed te regelen. We zorgen ervoor dat onze bodem en lucht schoon blijven. De secundaire taak door de leefomgeving zo in te richten dat toekomstige risico's worden voorkomen. Hierbij zetten we onder andere in, binnen onze mogelijkheden, op het zoveel mogelijk voorkomen van verdere klimaatveranderingen en het anticiperen op de effecten van klimaatverandering. Maar ook door de gezondheid van onze inwoners en de bedreigingen daarvan te laten monitoren en bewaken door de GGD. Ook zetten we in op preventie en voorlichting.

De belangrijkste thema's binnen dit beleidsveld zijn; afvalinzameling, riolering, lijkbezorging, gezond leven, klimaatadaptatie, lucht, geluid en bodem. Het thema duurzaamheid raakt ook in belangrijke mate aan dit programma. Gezien het grote belang wat we aan dit thema hechten is er een aparte paragraaf duurzaamheid.

Afvalinzameling

Samen met andere Zeeuwse gemeenten werken we effectief en efficiënt samen aan afvalinzameling.

De landelijke overheid bevordert de overgang naar een circulaire economie. Met een circulaire economie bedoelen we dat we alles wat we gebruiken of verbruiken, ook kunnen hergebruiken. De landelijke doelstelling is dat de gemeenten vanaf 2020 75% van het huishoudelijk afval scheiden. De centrale overheid neemt naast stimuleringsmaatregelen ook belastingmaatregelen. Hierdoor nemen de kosten van afvalinzameling toe.

Als gemeente stimuleren we de afname van de hoeveelheid afval en hergebruik van reststoffen. Ons doel is om de hoeveelheid restafval te verminderen naar 125 kg per inwoner per jaar in 2022. Dit doen we onder andere door de invoering van een gedifferentieerd tarief (diftar) in 2022 en blijvend aandacht besteden aan de bewustwording bij inwoners en bezoekers. Voor specifieke knelpunten als incontinentiemateriaal, luiers en groenafval op vakantieparken zoeken we in 2022 maatwerkoplossingen.

Riolering

Om afvalwater af te voeren dragen we zorg voor een goed functionerend rioolstelsel.

De kosten voor het onderhoud en de verbetering van het rioolstelsel blijven stijgen als gevolg van klimaatverandering en prijsstijgingen. Verbeteringen aan het stelsel zijn nodig om de kans op wateroverlast door klimaatverandering te verkleinen. Een groot deel van ons bestaande rioolstelsel is aangelegd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw en komt aan het einde van hun levensduur. We zien dus een piek aankomen in renovatie van ons bestaande rioolstelsel.

We proberen de werkzaamheden aan het riool zoveel mogelijk te combineren met andere werkzaamheden in de openbare ruimte als wegonderhoud, onderhoud aan kabels en leidingen. Afgelopen jaar maakten we daarom een integrale visie openbare ruimte (IVOR). Meer hierover leest u in de paragraaf kapitaalgoederen.

Lijkbezorging

Onze begraafplaatsen zijn goed toegankelijk, voldoen aan ons beheerniveau en er is voldoende grafruimte voor de komende 25 jaar.

Een uitgangspunt in de nota is dat de begraafplaatsen niet kostendekkend hoeven te zijn. De begraafplaatsen zijn fraaie groene parken die niet alleen van belang zijn voor de directe nabestaanden maar ook bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. In 2022 gaan we de capaciteit van de begraafplaats Oostkapelle uitbreiden. Ook gaan we de nota begraafplaatsen herzien.

Gezond leven

Het aandeel ouderen op de totale populatie neemt toe (vergrijzing). Mensen worden ouder dan voorheen. Daarbij komt dat het aandeel volwassenen tussen de 20 en 65 afneemt. In de beleidsstukken gaan we in op de effecten die dit heeft op de volksgezondheid.

Ouderen blijven langer actief en langer zelfstandig thuis wonen. Omdat het aandeel ouderen stijgt, zijn er meer inwoners met gezondheidsproblemen. Het aantal mensen met overgewicht en chronisch zieken neemt toe en daarmee ook de kosten (zie ook programma 6; Sociaal Domein). Tegelijkertijd neemt de aandacht voor gezond leven toe. Onderwijs, ondernemers en overheid werken steeds meer samen op dit vlak. In 2022 gaat de nieuwe lokale nota Volksgezondheid in, die een looptijd heeft van vier jaar. We spelen daarin in op de maatschappelijke ontwikkelingen. Positieve gezondheid wordt een kernpunt van deze nota.

De wettelijke taken die we als gemeente hebben op het gebied van Volksgezondheid, zijn belegd bij GGD Zeeland. Dat zijn bijvoorbeeld Forensische Geneeskunde, infectieziektebestrijding (Rijksvaccinatieprogramma) en de jeugdgezondheidszorg. Wat we als gemeente verder nog willen bereiken, staat beschreven in de lokale nota Volksgezondheid.

Verder krijgt het onderwerp Gezondheid een grote rol in de nog op te stellen Omgevingsvisie.

Wat willen we bereiken?

D.7.01 In 2022 produceren we maximaal 125 kilogram restafval per inwoner (gecorrigeerd vanwege invloed toerisme) .

Omschrijving (toelichting)

We houden ons aan de visie van het programma "Van Afval Naar Grondstof" (VANG). Het programma VANG is ontwikkeld voor gemeenten om de inzameling en recycling van huishoudelijk afval te verbeteren. We produceerden in 2020 nog 205 kilogram restafval per inwoner. Deze hoeveelheid is gecorrigeerd vanwege invloed toerisme. De VANG doelstelling is om nog maximaal 100 kg restafval per inwoner te produceren. Wij denken dat 100 kg per inwoner nog niet haalbaar is en zetten voor 2022 in op 125 kg per inwoner. Een beter afvalscheiding draagt bij aan een duurzaam milieu. Bruikbare afvalstromen leveren geld op.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uit de 1e diftar evaluatie is gebleken dat we zeker richting de 125 Kg per inwoner gaan. In 2022 is ook besloten toegangscontroles op de milieustraat in te voeren. Dit gaat de afvalstroom van bedrijfsafval ten op zichte van huishoudelijk afval ook verminderen.

Illegale afval stort in ondergrondse restafval containers trachten we ook te verminderen door deze containers beter af te sluiten.

In 2023 gaan we de Pilot van GFE/GFT scheiden uit de verzamelcontainers ook starten, dit gaat ook helpen de restafval stroom te verminderen.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.024 We zetten een voorlichtingscampagne op om een betere afvalscheiding te realiseren en verontreiniging van deze stromen terug te dringen.

Omschrijving (toelichting)

De invoering van diftar zorgt ervoor dat bewoners en toeristen steeds meer plastic-en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) gescheiden inleveren. Helaas is kwaliteit van de ingeleverde materialen niet voldoende door aanwezigheid van verontreiniging.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Na de resultaten van de 1e evaluatie Diftar zijn we eind 2022 gestart met een plan van aanpak, hoe we de communicatie voor afval-grondstoffen kwaliteit het beste kunnen aanpakken. We doen dit samen met NedVang (landelijke organisatie belast met het verwerken van PMD-afval). In 2023 voeren we het plan van aanpak uit.

7.030 We evalueren de resultaten van het eerste half jaar na invoering diftar.

Omschrijving (toelichting)

Met ingang van 1 januari 2022 voeren we een gedifferentieerd tariefstelsel in op basis van aanbiedfrequentie restafval voor aansluitingen met minicontainers. Het doel is te komen tot een betere afvalscheiding.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De evaluatie van het eerste halfjaar heeft plaats gevonden. De cijfers zijn bemoedigend. In de loop van 2023 evalueren we het eerste jaar.

7.031 We doen een pilot om scheiding van groente, fruit en tuinafval (GFT) mogelijk te maken bij woningen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken aan de hand van een pilot hoe burgers in recreatiewoningen op een park die zijn aangewezen op een verzamelcontainer het gft gescheiden kunnen inleveren. Welk park dit wordt is nog niet bekend.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben een park bereid gevonden om een proef met ons te draaien. Deze proef is niet gestart in 2022 , maar start in 2023.

Wat willen we bereiken?

D.7.02 In de gemeente verwerken we afval in samenwerkingsverband effectief en efficiënt.

Omschrijving (toelichting)

Wij zijn samen met de andere Zeeuwse gemeenten deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling OLAZ. Het OLAZ behartigt de belangen van de Zeeuwse gemeenten op het gebied van afvalverwijdering en -verwerking. Samenwerking levert schaalvoordelen op en zorgt voor kostenbesparing. Zie paragraaf verbonden partijen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We nemen actief deel aan de GR OLAZ. Binnen de GR zijn in 2022 afspraken gemaakt om de hoeveelheid restafval verder te verminderen. De belangrijkste stap die genomen is, is het opstellen van een toekomstvisie voor milieustraten en als uitvloeisel daarvan de invoering van toegangscontrole op de milieustraten in 2023.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.015 We dienen zienswijzen in op het beleidsprogramma en de begroting van het OLAZ.

Omschrijving (toelichting)

Het OLAZ stelt elke bestuursperiode een beleidsprogramma en elk jaar een begroting vast. We kijken daarbij dat kosten van verwerking van afval beperkt blijven. Door zienswijzen in te dienen oefenen we invloed uit op het beleidsprogramma en de jaarlijkse begrotingen.

Zie ook paragraaf verbonden partijen OLAZ.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De jaarrekening 2021, de begrotingswijziging 2022 en de ontwerp-begroting 2023 zijn behandeld in de raad van 2 juni 2022. Het Algemeen bestuur OLAZ heeft op 30 juni 2022 ingestemd met de jaarstukken.

Wat willen we bereiken?

D.7.03 Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.

Omschrijving (toelichting)

In het uitgebreid gemeentelijk rioleringsplan 2020-2023 (vGRP) hebben we onze afspraken vastgelegd over het beheerniveau. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheer niveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.019 We voeren het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 uit.

Omschrijving (toelichting)

In ons rioleringsplan hebben we exploitatie- en investeringsbudgetten opgenomen. Deze budgetten gebruiken we om ons rioolstelsel op niveau te houden en we nemen maatregelen om de kans op wateroverlast te verkleinen. Zie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 ronden we de volgende rioolwerkzaamheden af:

- Duinweg in Zoutelande
- Oranjeplein in Zoutelande
- Kapellestraat in Veere

We startten in 2022 met rioolwerkzaamheden in:

- Dorpsdijk in Vrouwenpolder
- Europaplein in Westkapelle
- Dorpsplein in Koudekerke
- Cithershillsingel in Koudekerke

Daarnaast hebben we door slimme investeringen in nieuwe technieken het stelsel minder storingsgevoelig en energiezuiniger gemaakt. De kwaliteit van onze riolering is op peil.

Wat willen we bereiken?

D.7.04 In 2050 is de openbare ruimte minder kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering.

Omschrijving (toelichting)

We zien een toename in extreme neerslag, grotere kans op hittegolven, langdurige droogte en een toename van het overstromingsrisico. In 2050 moet onze ruimte zodanig ingericht zijn dat extreem weer niet leidt tot grote schade of maatschappelijke ontwrichting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij elke ingreep in de openbare ruimte houden we rekening met klimaatadaptatie.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.026 We zorgen voor meer beschikbaar zoetwater voor onze sportvelden.

Omschrijving (toelichting)

Door lange, droge zomers hebben we (te) weinig zoetwater voor onze sportvelden. We onderzoeken mogelijkheden om meer zoetwater beschikbaar te hebben in tijden van droogte.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2021 is een start gemaakt met het project en is een proefopstelling gerealiseerd. Door langdurige ziekte is er in 2022 nog geen vervolg aangegeven. In 2023 pakken we dit weer op.

7.027 We halen verharding uit onze openbare ruimte en vormen het om naar groen.

Omschrijving (toelichting)

Steeds vaker hebben we te maken met extreme weersomstandigheden, hevige neerslag en hete temperaturen. In snel tempo verdwijnen veel plant- en diersoorten. Uit diverse onderzoeken blijkt dat vooral de toename van verharding negatieve effecten heeft op het welbevinden van mens, dier en natuur. Waar mogelijk vervangen we stenen door groen. Deze vergroening geeft een extra bijdrage aan de biodiversiteit in de openbare ruimte. Er wordt gekeken waar mogelijk meer schaduwplekken gecreëerd kunnen worden in de openbare ruimte. We doen dit in overleg met onze inwoners.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 vormden we verharding om naar groen.
- J. Vaderstraat in Meliskerke (300 m²)

- Roompotstraat in Zoutelande (150 m2)
- Singel in Domburg (100 m2)

7.028 We stellen een klimaatadaptatie strategie Veere op.

Omschrijving (toelichting)

De klimaatadaptatie strategie Zeeland is in 2021 opgesteld. We gebruiken dit document als basis voor onze klimaatadaptatie strategie Veere. Dit is als input gebruikt voor de integrale visie op de openbare ruimte (IVOR). In de IVOR is onze klimaatadaptatiestrategie omschreven en beschrijven hoe we met klimaatverandering omgaan. We werken dit in 2022 verder uit in de sectorale beheerplannen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De klimaatstrategie Veere heeft een plaats gekregen in de IVOR (Integrale Visie Openbare Ruimte). Deze visie is in oktober 2021 vastgesteld door de raad.

Wat willen we bereiken?

D.7.05 In 2021 heeft elke begraafplaats voldoende grafruimte voor minimaal 25 jaar.

Omschrijving (toelichting)

Om aan de doelstelling te voldoen nemen we maatregelen waar dat nodig is, ook actualiseren we het beleid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Om ook voor de toekomst voldoende grafruimte te garanderen zijn we in 2022 gestart met de voorbereidingen van de uitbreiding Oostkapelle. Hier is op korte termijn grafruimte nodig. Ook is er gestart met het actualiseren van de nota begraafplaatsen. In deze nota maken we verkenning naar de behoefte aan begraafruimte voor de langere termijn.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.032 Uitbreiden begraafplaats Oostkapelle

Omschrijving (toelichting)

In 2023 realiseren we de uitbreiding van de begraafplaats.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Aankoop van het beoogde perceel voor uitbreiding was tot eind 2022 niet succesvol. Het besluit om door te gaan met de gesprekken of dat we gebruik gaan maken van een aanliggend perceel, wat in eigendom is van de gemeente, nemen we begin 2023. We hebben hier eerder niet voor gekozen vanwege de ligging, er ontstaat een uitbreiding die niet netjes aansluit op de huidige begraafplaats. Het perceel heeft al wel de juiste bestemming en is daardoor makkelijke inzetbaar.

7.033 We actualiseren het beleid en de regelgeving op het gebied van begraven en begraafplaatsen

Omschrijving (toelichting)

De huidige ontwikkel- en beheersvisie Begraafplaatsen stamt uit 2014. We actualiseren de visie. Aantallen en verwachtingen stellen we bij. Hiermee maken we een actueel document en kunnen we op basis hiervan maatregelen nemen om te voorzien in

voldoende begraafruimte. Op basis van de aangepaste visie passen we ook de Beheersverordening en het Uitvoeringsbesluit begraafplaatsen aan.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 is opdracht gegeven voor het opzetten van het plan en is er gestart met een eerste consultronde om tot de juiste uitgangspunten te komen. De visie wordt in het eerste kwartaal van 2023 opgesteld.

7.034 We maken de data met betrekking tot begraven beter toegankelijk en inzichtelijker

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is de huidige begraafruimte in eigen beheer ingemeten en digitaal ingetekend. Deze gegevens zullen in 2022 gebruikt worden om de digitale registratie te actualiseren en te verbeteren.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de afdeling dienstverlening zijn afspraken gemaakt over het verbeteren en het beheer van de data over begraafplaatsen. De data is in 2022 bijgewerkt. De koppeling van de data met de geografisch informatie systeem (GIS) kaart volgt in 2023.

Wat willen we bereiken?

D.7.06 Onze inwoners staan zo min mogelijk bloot aan bedreigingen van hun gezondheid én leven in gezondheid.

Omschrijving (toelichting)

Deze doelstelling omvat zowel de wettelijke taken die we als gemeente hebben als de aanvullende taken die we als gemeente uitvoeren. De wettelijke taken zijn ondergebracht bij de GR GGD. De aanvullende taken zijn beschreven in de lokale nota Volksgezondheid, 'Kerngezond Veere, 2022-2025' en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het doel is om de gezondheid van onze inwoners zoveel mogelijk te bevorderen. De mate van gezondheid valt echter niet in cijfers uit te drukken. In de lokale nota gaan we uit van het begrip Positieve Gezondheid. Daarnaast krijgt het thema gezondheid een centrale plaats in de nog op te stellen Omgevingsvisie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We stelden een werkplan Impuls Leefstijlbudget op. Hierin gaven we aan op welke terreinen we de extra financiële middelen die we vanuit het Rijk ontvingen, gaan inzetten. We willen hiermee een gezonde leefstijl bevorderen. We namen aanvullende acties op in het nieuwe uitvoeringsprogramma volksgezondheid, bijvoorbeeld op het gebied van Kansrijke Start en gezonde sportkantine. Verder zorgden we ervoor dat het begrip gezondheid verder wordt uitgewerkt in de op te stellen Omgevingsvisie. Het dossier PFAS volgen we op de voet en indien nodig ondernemen we actie.

Wat gaan we hiervoor doen?

7.017 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD, die de wettelijke taken uitvoert op gebied van de Wet publieke gezondheid.

Omschrijving (toelichting)

De GGD voert taken uit op het gebied van voorlichting, openbare geestelijke gezondheidszorg, epidemiologie, infectieziektebestrijding, milieu en geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR). Hierdoor ontstaat een veiligere leefomgeving voor onze inwoners en wordt de fysieke en geestelijke gezondheid verbeterd. De GGD rapporteert jaarlijks over haar activiteiten in het jaarverslag. Verder registreert de GGD de vaccinatiegraad en voert zij bevolkingsonderzoeken uit.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

U stemde in met de Programmabegroting gemeenschappelijke regeling (GR) GGD 2023 en de aangepaste meerjarenraming voor het onderdeel Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ). We stelden samen met andere gemeenten en de GGD het overdrachtsdocument op voor het nieuwe Algemeen Bestuur van GGD Zeeland.

U stemde in met de 1e en 2e begrotingswijziging 2023. Met de hogere gemeentelijke bijdrage wil GGD Zeeland de basis op orde gaan brengen. Daarnaast wordt Nu Niet Zwanger toegevoegd aan het takenpakket van de GGD. We gaven bij GGD Zeeland aan dat er goed gemonitord dient te worden ten aanzien van 1e begrotingswijziging 2023.

7.035 We voeren het Uitvoeringsprogramma Volksgezondheid uit, behorende bij de lokale nota Kerngezond Veere 2022-2025.

Omschrijving (toelichting)

In de nieuwe lokale nota Kerngezond Veere geven we de ambities weer op het gebied van Volksgezondheid voor de komende vier jaar. Het uitvoeringsprogramma bevat de activiteiten en acties die we daaraan koppelen. De nieuwe nota is vastgesteld door de raad. Het uitvoeringsprogramma dient nog te worden vastgesteld door het college van B&W. De algemene lijn is dat we op lokaal niveau samenwerken met o.a. 1nul1 preventie, de GGD en Stichting Welzijn Veere. We stimuleren onze inwoners om er een zo gezond mogelijke levensstijl op na te houden, zowel op fysiek als mentaal gebied. Waar mogelijk leggen we de verbinding met sport en beweging, onderwijs en preventie, maar ook met het fysieke domein (de gezonde leefomgeving).

Kwaliteit (indicator)

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

U stelde de nieuwe lokale nota Volksgezondheid 'Kerngezond Veere' vast in de raad van april 2022. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma werd in november 2022 door ons vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma bevat de verdere uitwerking van de speerpunten uit de nota. We zetten een aantal acties uit het uitvoeringsprogramma eind 2022 al in gang.

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
28	Omvang huishoudelijk afval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	2021	216,0	183,0	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
29	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2020	261,6	62,0	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Resultaat 2022
Baten				
7.1 Volksgezondheid	2	2	9	-7
7.2 Riolering	2.620	2.616	2.578	38
7.3 Afval	3.994	3.977	3.988	-11
7.4 Milieubeheer	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	511	577	556	21
Totaal Baten	7.127	7.171	7.130	40
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	948	937	943	-6
7.2 Riolering	2.047	1.987	2.057	-69
7.3 Afval	3.318	3.349	3.357	-8
7.4 Milieubeheer	1.437	1.151	1.159	-8
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	454	414	422	-9
Totaal Lasten	8.204	7.838	7.939	-101
Gerealiseerd resultaat	-1.077	-668	-808	141

Financiële analyse

Hieronder treft u een overzicht per taakveld aan met afwijkingen groter dan € 25.000.

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Volksgezondheid</u></p> <p>Op dit taakveld is sprake van een overschot van € 1.700. Er zijn geen bijzondere afwijkingen te melden.</p>		
<p><u>Riolering</u></p> <p>Het taakveld riolering laat een tekort zien van € 78.700.</p> <p>Voor het onderdeel riolering streven we naar 100% kostendekkendheid. In de paragraaf lokale heffingen van het jaarverslag treft u de kostendekkendheidstabel voor 2022 aan. Onderdeel van deze tabel zijn de toerekeningen van BTW en overhead die volgens de richtlijnen van het BBV alleen extra comptabel, dus niet in de jaarcijfers, toegerekend mogen worden. Dit zorgt er voor dat het taakveld riolering een plus laat zien van € 620.304. Wanneer we de btw en overhead wel toerekenen blijft er een saldo over van € 70.666. Dit voegen we toe aan de egalisatievoorziening riolering. In de tweede bestuursrapportage was een storting van € 36.661 voorzien. De stand van de voorziening per 31-12-2022 komt daarmee uit op € 611.000.</p> <p>In de begroting 2023 is rekening gehouden met een inzet van de voorziening in de jaren 2023-2026.</p>		
<p><u>Afval</u></p> <p>Het taakveld afval laat een klein overschot zien van € 5.400.</p> <p>Voor het onderdeel afval wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid. In de paragraaf 'lokale heffingen' van het jaarverslag treft u de kostendekkendheidstabel voor 2022 aan. Onderdeel van deze tabel zijn de toerekeningen van BTW en overhead die volgens de richtlijnen van het BBV alleen extra comptabel, dus niet in de jaarcijfers, toegerekend mogen worden. Dit zorgt er voor dat het taakveld afval een plus laat zien van € 921.853. Wanneer we de btw en overhead wel toerekenen blijft er een saldo over van € 289.227. Dit voegen we toe aan de egalisatievoorziening afval, in de tweede bestuursrapportage was een storting van € 114.384 voorzien. De</p>		

<p>stand van de voorziening per 31-12-2022 komt daarmee uit op € 584.000.</p>	34	N
<p>In de begroting 2023 is rekening gehouden met een inzet van de voorziening in de jaren 2023-2026.</p>		
<p><i>Verschillenanalyse</i></p>	76	V
<p><i>Uitgaven voorgaande jaren</i></p>		
<p>Er is een eindafrekening van de inzameling van het huishoudelijk afval van 2021 van Z.R.D. ontvangen van € 34.000.</p>	27	V
<p><i>Vuilverwerking</i></p>		
<p>De kosten op deze post komen door de invoer van DIFTAR € 76.000 lager uit dan vooraf was in te schatten.</p>	44	V
<p><i>Minder GFT aangeboden</i></p>		
<p>Er is circa 334 ton minder gft afval ingezameld dan geraamd tegen een tarief van € 80 per ton. Dit heeft te maken met een droge zomer. Hierdoor bedragen de verwerkingskosten afgerond € 27.000 lager dan geraamd.</p>		
<p><i>Hogere opbrengsten plastic, metalen en drank verpakkingen (PMD)</i></p>		
<p>Door de invoering van DIFTAR wordt er meer PMD aangeboden. De opbrengsten zijn € 44.000 hoger dan geraamd.</p>		
<p><u>Milieubeheer</u></p>		
<p>Op dit taakveld is sprake van een negatief resultaat van € 8.400.</p>		
<p><i>Duurzaamheidsplan</i></p>		
<p>Uit voortschrijdend inzicht blijkt dat bij de slotwijziging teveel budget is doorgeboekt naar 2023 met betrekking tot de uitvoering van het duurzaamheidsplan. Dit corrigeren we in de eerste bestuursrapportage van 2023.</p>	61	N
	25	V

<p><i>Inhuur</i></p> <p>Er is sprake van een overschot doordat er minder personeel is ingeleend dan verwacht.</p>		
<p><u>Begraafplaatsen en crematoria</u></p> <p>Het taakveld sluit met een negatief saldo van ca. € 29.300.</p> <p><i>Meer ontvangen lijkbezorgingsrechten.</i></p> <p>Er is minder begraven op gemeentelijke begraafplaatsen dan voorzien, dat geeft € 27.000 minder opbrengsten.</p>	<p>27</p>	<p>N</p>

Prioriteiten

In onderstaande tabel zijn de eenmalige prioriteiten weergegeven (x € 1.000)

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie Toelichting
Uitvoering duurzaamheidsplan	115	115 -
Operatie Steenbreek	15	0 Budget doorgeschoven naar 2023
Invulling geven aan de motie duurzaamheidsfonds	100	100 -
Actualiseren nota begraafplaatsen	10	10 -

Investeringen

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde investeringen opgenomen (x € 1.000)

Omschrijving investering	Investeringskrediet	Realisatie Toelichting
Vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	1.062	143 Werkzaamheden lopen door in 2023
Persleiding drukriolering	80	80 Afgerond
Vervangen drainage	50	49 Afgerond
Vervangen hoofdrioolgemalen	120	109 Afgerond
Reguliere vervanging ondergrondse containers	25	0 Werkzaamheden lopen door in 2023
Reguliere vervanging ondergrondse containers restafval	175	0 Werkzaamheden lopen door in 2023
Vervanging 25 ondergrondse containers restafval	125	0 Werkzaamheden lopen door in 2023
Uitbreiding begraafplaats Oostkapelle	100	6 Werkzaamheden lopen door in 2023

